

August 2016

TALE

Tale til samråd BY-BÅ vedrørende ressourceforløb
(den 23. august 2016)

Indledning

Samrådet i dag handler om ressourceforløb – særligt om kommunernes arbejde med ressourceforløb og borgernes tilfredshed med indsatsen.

Ressourceforløbet er et tilbud til borgere med komplekse problemer – ofte personer, der før reformen ville være overladt til langvarig passiv forsørgelse i form af førtidspension.

De seneste tal viser, at ca. 17.000 personer er på ressourceforløb, mens godt 3.500 personer har afsluttet et ressourceforløb.

Ca. en fjerdedel af de borgere, der frem til januar 2016 havde afsluttet et ressourceforløb, fik styrket tilknytningen til arbejdsmarkedet: Tre måneder efter endt ressourceforløb var 3 pct. i ordinær beskæftigelse, 11 pct. var i fleksjob, 10 pct. modtog ledighedsydelse og var klar til et fleksjob.

Og knap et par procent modtog dagpenge eller var i uddannelse.

Det er positivt og i tråd med reformens intentioner, om at flere skal have hjælp til og chancen for et liv med arbejde. Og at vi skal væk fra et system, hvor borgere i alt for mange år var overladt til passiv forsørgelse.

Og historien skræmmer: I årene inden reformen trådte i kraft:

- steg antallet af førtidspensionstilkendelser markant – fra 12.000 om året i 2007 til 16.000 om året i 2011
- og førtidspensionering med baggrund i psykiske lidelser steg markant fra 32 pct. af tilkendelserne i 2001 til 51 pct. i 2010

Men en førtidspension skal være sidste udvej for mennesker, når alle muligheder for at få fodfæste på arbejdsmarkedet er udtømte. Det er baggrunden for hele reformen, og for at vi nu giver udsatte borgere en ekstra chance via fx et ressourceforløb.

Når vi har med borgere med komplekse problemer at gøre, er det afgørende for et succesfuldt forløb, at borgeren hele tiden kan se en mening og perspektiv med indsatsen. For de står mange gange i en situation, hvor det i udgangspunktet ser svært ud.

Vi skal derfor hele tiden arbejde på at forbedre indsatsen og sikre den højest mulige kvalitet i ressourceforløb.

Svar på spørgsmål BY

Det første samrådsspørgsmål BY handler om kommunernes indsats og borgernes tilfredshed med ressourceforløbene.

Et ressourceforløb tilrettelægges ud fra den enkelte borgers udfordringer og behov.

Et godt ressourceforløb består af en individuelt og tværfagligt tilrettelagt indsats, der er planlagt i samarbejde med borgeren.

Et godt ressourceforløb er med til at afklare og så vidt muligt udvikle borgerens arbejdsevne.

Et godt ressourceforløb består af en konkret målrettet aktiv indsats, hvor vejen til arbejdsmarkedet understøttes gennem beskæftigelsestilbud, sociale støttetilbud og sundhedsrettede tilbud.

STAR har netop udarbejdet en guide til gode ressourceforløb til kommunerne, som giver nogle bud på, hvordan man stykker et godt ressourceforløb sammen.

Blandt anbefalingerne er, at kommunen bør sørge for, at den virksomhedsrettede indsats danner en rød tråd i borgerens ressourceforløb fra start til

slut, og at borgere i ressourceforløb støttes i den virksomhedsrettede indsats fx ved at få en mentor.

For vi ved, at virksomhedspraktik er et godt redskab, når det handler om at hjælpe borgere ind på arbejdsmarkedet. Og brug af mentor kan understøtte indsatsen.

Og når det kommer til at anvende virksomhedspraktik, ved vi fx, at nogle kommuner er bedre end andre til at få skabt mødet mellem virksomheder og borger. Det har vi tal for. Og de tal viser jo, at nogle kommuner er længere med at skabe virksomhedsrettede ressourceforløb.

For dem, som er interesseret i det, vil jeg henvise til det bilag, som er blevet oversendt til udvalget. Det er nogle af de tal, som vi følger med i, og som Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering er i løbende dialog med kommunerne om.

Men der er også meget af det, der kendetegner et godt ressourceforløb, som vi fremhæver i guiden, men som vi ikke har registertal for. Det gælder bl.a. inddragelsen af borgeren i forløbet: Er borgeren blevet godt informeret om, hvad et ressourceforløb er? Er der en klar plan for borgerens ressourceforløb? Er der blevet lyttet til borgerens ønsker i forhold til tilrettelæggelsen af indsatsen?

Derfor mener jeg heller ikke, at der er grundlag for at udnævne, hvilke kommuner som *samlet set* og

på alle parametre er bedst til arbejdet med ressourceforløb.

Vi arbejder dog hele tiden for at få et bedre indblik i, hvordan ressourceforløb fungerer i praksis, herunder hvordan et ressourceforløb opleves af borgerne. Derfor satte vi i foråret gang i en brugerundersøgelse blandt borgere i ressourceforløb.

Undersøgelsen skal bl.a. give et repræsentativt billede af borgernes generelle tilfredshed med ressourceforløb, tilfredshed med forskellige dele af indsatsen såvel som oplevelsen af at blive inddraget.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering oplyser, at de forventer, at brugerundersøgelsen er færdig i løbet af den næste måneds tid. Den vil blive oversendt til udvalget i forbindelse med offentliggørelsen.

Svar på spørgsmål BÅ

I spørgsmål BÅ spørges til en konkret sag om en kvinde, der er tilkendt ressourceforløb.

Jeg må indledningsvis sige, at jeg ikke går ind i konkrete sager. Det er netop til det formål, at vi har et system med en Ankestyrelse, som borgerne kan klage til, hvis de er uenige i kommunens afgørelse om et ressourceforløb.

På et generelt plan vil jeg dog gerne endnu engang slå fast, at borgere, som ikke har noget potentiale for at udvikle deres arbejdsevne, skal have en førtidspension. For sådan er reglerne.

Men borgere, for hvem det giver mening at udvikle arbejdsevnen, skal have hjælp til at komme tilbage på arbejdsmarkedet, fx i form af et ressourceforløb.

Og så er der spurgt til, om det er rimeligt, at en borger bliver ”presset” ud i et ressourceforløb.

Jeg tror grundlæggende ikke meget på, at man kan ’presse’ borgere til bedring. Men derfor er udgangspunktet netop også, at et ressourceforløb også planlægges *i samarbejde* med borgeren. Den bedste forudsætning for et vellykket ressourceforløb er, når borgeren – gennem det samarbejde – kan se meningen med indsatsen.

Det er jeg godt klar over er en udfordring i praksis, når vi taler om borgere, der ofte står i en meget svær situation, og hvor en fremtid på arbejdsmarkedet kan være vanskeligt at overskue. Derfor er det en stor opgave, vi har givet kommunerne. Og derfor er der stadig behov for at styrke kvaliteten i ressourceforløb bl.a. ved at blive bedre til at arbejde med motivation og inddragelse af borgeren.

Rammerne for at udvikle gode ressourceforløb er til stede. Forløbet indledes med, at et

rehabiliteringsteam bestående af forskellige fagfolk sammen med en sundhedskoordinator fra regionens kliniske funktion vurderer, hvad der med udgangspunkt i borgerens situation vil være den bedste indsats for borgeren.

Og hvis kommunen er i tvivl om, hvorvidt et konkret tilbud kan etableres med de hensyn, der skal tages til borgeren helbred, har kommunen mulighed for at søge rådgivning hos sundhedskoordinatoren.

Det er helt afgørende, at vi ikke opgiver borgere til en tidlig førtidspensionering, men undersøger alle muligheder for, at man kan blive en del af det arbejdende fællesskab.

Vi gør ikke borgere, der stadig kan udvikle deres arbejdsevne, en tjeneste ved at overlade dem til varig passiv forsørgelse, hvis der er en chance for, at de kan genvinde fodfæstet på arbejdsmarkedet.

I et ressourceforløb skal der tages særlig hånd om den enkelte, og de – ofte komplekse – problemstillinger vedkommende har.

En langvarig indsats, som er helhedsorienteret, og som går på tværs af de forskellige forvaltninger i kommunen, vil netop kunne være det, der gør en forskel for den enkelte i forhold til at kunne blive hjulpet videre i livet og på sigt blive en del af arbejdsmarkedet.

Afslutning

Der har været rejst nogle sager i pressen, med borgere, der føler sig klemte. Og det gør indtryk på mig, når jeg hører om disse sager.

Jeg har derfor også flere gange slået fast, at indsatsen skal justeres efter borgerens aktuelle situation. Borgere må aldrig blive mere syge af at komme i ressourceforløb.

Jeg vil gerne endnu engang understrege, at regeringen og forligskredsen bag reformen af førtidspension og fleksjob følger implementeringen af reformen tæt.

Vi har som nævnt blandt andet for nylig lavet en guide til kommunerne om det gode ressourceforløb og iværksat en brugerundersøgelse, der skal afdække tilfredsheden med indsatsen blandt borgere i ressourceforløb.

Derudover er rejsehold fra de regionale arbejdsmarkedskontorer i gang med at afholde sparringsbesøg i alle landets kommuner med henblik på at udbrede guiden og tale med kommunerne om, hvordan de sikrer en høj kvalitet i ressourceforløbene.

Jeg ser derfor også frem til at kunne gøre status på de initiativer på næste møde i forligskredsen.

Tak for ordet.